

Gevolgen decembercirculaire 2021 voor de jaren 2021 t/m 2025

<b>Algemene uitkering/ Gemeentefonds 2021</b>		
<b>Grootboek/budget</b>	<b>Mutatiedrag</b>	<b>Gevolgen resultaat 2021</b>
1. a. Vaststelling uitkeringsfactor en maatstaf OZB 2019	112.928	112.928
b. Bijstelling uitkeringsfactor 2021	50.801	50.801
2. 6e compensatiepakket corona:		
a.Continuiteit van de zorg: meerkosten jeugd.	65.577	65.577 <sup>b)</sup>
b.Continuiteit van de zorg: meerkosten Wmo	68.602	68.602 <sup>b)</sup>
c. Lokaal cultuuraanbod	120.725	120.725 <sup>a)</sup>
3. Taakmutaties:		
a. Jeugdhulp	48.101	48.101
b. Robuust rechtbeschermingssysteem	61.000	61.000
c. Versterking ondersteuning wijkteams	115.000	115.000
d. Impuls integraal werken	89.197	89.197 <sup>a)</sup>
e. Systeemleren	14.400	14.400 <sup>a)</sup>
f. Kwaliteitsborging bouw- en woning-toezicht	34.757	34.757 <sup>a)</sup>
g. Kleine taakmutaties	-9.814	-9.814
4. Decentralisatie/integratie-uitkeringen:		
a. Einde lening inburgeringsplichtig	12.829	12.829 <sup>a)</sup>
b. Inkomstenderving gemeenten 2020 (covid-19)	284.000	284.000
c. Inburgering	16.649	16.649 <sup>a)</sup>
d. Participatie Wsw	202.432	0
<b>Totaal 2021</b>	<b>1.287.184</b>	<b>1.084.752</b>
resultaatbestemming 2021		288.557 <sup>a)</sup>
<b>Per saldo voordeel dec.circulaire 2021</b>		<b>796.195</b>
<sup>a)</sup> Deze uitkeringen worden in eerste instantie budgettair verwerkt, maar worden bij de resultaatbestemming van de jaarrekening 2021 alsnog bestemd/overgeheveld naar 2022.		
<sup>b)</sup> Met betrekking tot de continuïteit van de zorg: meerkosten in het sociaal domein, wordt opgemerkt dat op deze post in 2021 nog uitgaven plaatsvinden. De landelijke regeling meerkosten loopt door in 2022, waarbij er ook in 2022 bij de decembercirculaire middelen beschikbaar worden gesteld. In de Weerter regeling is opgenomen dat niet meer vergoed wordt aan de aanbieders dan door het Rijk gecompenseerd wordt. Het <i>eventuele</i> restant van 2021 kan daarom vrijvallen ten gunste van de algemene middelen.		

3b. Robuust rechtbeschermingssysteem

Het is belangrijk dat mensen dichtbij ondersteuning hebben om de weg te vinden en hun recht te kunnen halen, bijvoorbeeld wanneer ze verdwalen tussen uitvoeringsinstanties. Er is bij het ministerie van JenV een programma rechtsbijstand waarin met partners wordt gewerkt aan een stelselvernieuwing. Mede in opvolging van de POK wordt gewerkt aan een robuust rechtbeschermingsstelsel dicht bij de burger. Gemeenten zijn daarin belangrijke partners. De resultaten van de aanpak door gemeenten zijn:

1. Toegang versnellen: inwoners hebben sneller en makkelijker toegang tot voorzieningen en rechtbescherming en verdwalen niet langer tussen uitvoeringsinstanties,

Toelichting corona-compensatiepakket 6

2a. en 2b. Continuïteit van de zorg: meerkosten jeugd en Wmo

De VNG en het Rijk hebben afgesproken dat meerkosten binnen het sociaal domein (Jeugdwet en Wmo) als gevolg van de coronapandemie in 2021 door het Rijk worden gecompenseerd.

In opdracht van de ministeries van VWS, FIN, BZK en de VNG is een onderzoek naar de omvang van de totale meerkosten in het sociaal domein uitgevoerd.<sup>15</sup> Op basis van dit onderzoek is de totale hoogte van de compensatie met betrekking tot de Jeugdwet en Wmo 2015 in het bestuurlijk overleg tussen VWS en VNG van 7 oktober jl. gezamenlijk vastgesteld op € 136,1 miljoen. Deze compensatie betreft een afrondende afspraak voor meerkosten over 2021. Een deel van het bedrag is als volgt toegevoegd aan de algemene uitkering van het gemeentefonds:

- € 26,2 miljoen aan het cluster Jeugd.
- € 20,8 miljoen aan het cluster Maatschappelijke ondersteuning.

2c. Lokaal cultuuraanbod

De gemeenten ontvangen € 41,6 miljoen voor het in stand houden van de lokale en regionale cultuur in 2021.<sup>21</sup> De verdeling van deze middelen over de gemeenten is in deze circulaire verwerkt. Dit komt bovenop de aan de gemeenten voor de eerste helft van 2021 verstrekte € 50 miljoen voor de instandhouding van de lokale en regionale cultuur.

Taakmutaties

3a. Jeugdhulp

In mei 2019 hebben de VNG en het Rijk afspraken gemaakt over de inrichting van een subsidieregeling continuïteit cruciale jeugdzorg met een looptijd tot eind december 2021. Hiertoe is destijds € 20 miljoen vanuit de € 420 miljoen aan tijdelijke extra middelen Jeugdhulp voor gemeenten apart gehouden op de begroting van het ministerie van VWS. Via de subsidieregeling kunnen aanbieders van cruciale jeugdhulp tijdelijke liquiditeitssteun ontvangen indien dit noodzakelijk is om continuïteit van zorg te garanderen. Er is afgesproken dat de middelen na afloop van de subsidieregeling weer worden toegevoegd aan het gemeentefonds.

Momenteel is nog € 18,9 miljoen beschikbaar in de subsidieregeling continuïteit cruciale jeugdzorg.

Het overige deel, € 1,1 miljoen, is momenteel als liquiditeitssteun uitgekeerd. In deze circulaire wordt de nog beschikbare € 18,9 miljoen toegevoegd aan het jeugdhulpbudget voor het jaar 2021. De resterende € 1,1 miljoen wordt op een later moment - na terugbetaling door de aanbieders - teruggestort in het gemeentefonds.

2. Betere gemeentelijke juridische dienstverlening: voor inwoners is voldoende juridische ondersteuning beschikbaar, zowel in de vorm van eerstelijns juridische ondersteuning als in de versterking van de gemeentelijke ombudsfunctie.
3. Pilots robuuste rechtsbescherming: kennis over effectieve rechtsbescherming wordt door gemeenten hergebruikt. Gemeenten hoeven niet elk het wiel zelf uit te vinden. In pilots zijn effectieve (nieuwe) werkwijzen voor rechtsbescherming ontwikkeld, gemeenten zijn ondersteund in het in gebruik nemen van die werkwijzen en gemeenten leren van elkaar.

Om gemeenten in staat te stellen om, langs bovenstaande lijnen samen met juridische partners, meer robuuste rechtsbescherming voor hun inwoners te organiseren, stelt het kabinet voor zowel 2021 als 2022 een bedrag van € 23 miljoen beschikbaar en voor 2023 tot en met 2027 een bedrag van € 25 miljoen per jaar beschikbaar.

### 3c. Versterking ondersteuning wijkteams

Voor de versterking ondersteuning wijkteams heeft het kabinet voor de jaren 2021 tot en met 2025 € 45 miljoen per jaar en voor de jaren 2026 en 2027 een bedrag van € 50 miljoen per jaar beschikbaar gesteld ter compensatie van de extra uitgaven die gemaakt worden om de toegang van cliënten tot de gemeentelijke dienstverlening en ondersteuning in de komende jaren stap voor stap structureel te verbeteren. Dit betekent dat voor de sociale wijkteams extra uitvoeringscapaciteit beschikbaar komt, om de coördinatie tussen de verschillende soorten van hulpverlening in het sociaal domein te verbeteren.

### 3e. Systeemleren

Om de dienstverlening in gemeenten daadwerkelijk en structureel te kunnen verbeteren is het van belang dat de dienstverlening plaatsvindt in een 'lerende uitvoeringspraktijk'. Binnen de gemeentelijke uitvoering moet er ruimte zijn om te reflecteren op het eigen handelen in de dienstverlening aan inwoners. Gemeenten moeten kunnen leren van de fouten en knelpunten in hun uitvoeringspraktijk en kunnen leren van elkaar, zodat de gemeentelijke dienstverlening aan inwoners in kwetsbare posities continu kan worden verbeterd. Het uiteindelijke doel daarbij is de kwaliteit van de dienstverlening aan de meest kwetsbare burgers te verhogen en zo in de gemeente een betere en veiligere leefomgeving te laten ontstaan.

De projectmatige capaciteit om de 'lerende uitvoeringspraktijk' in de gemeente vorm te geven, is nog niet in alle gemeenten beschikbaar. Het is wenselijk dat er in alle gemeenten ruimte is om het systeemleren in te richten. Deze capaciteit kan worden aangewend om aan te sluiten bij het kennis- en leernetwerk van het programma Leefbaarheid en Veiligheid en de lessen uit dat programma te vertalen naar de eigen gemeente. Hiervoor stelt het kabinet voor 2021 tot en met 2027 € 5 miljoen per jaar beschikbaar.

### Mutaties decentralisatie- en integratie-uitkeringen

#### 4a. Einde lening inburgeringsplichtig

In het bestuurlijk overleg van april 2020 zijn tussen het ministerie van SZW en de VNG afspraken gemaakt over het ondersteunen van de zogenaamde Einde lening inburgeringsplichtig (ELIPs). Dit zijn inburgeraars die hun lening voor de inburgering (vrijwel) volledig hebben uitgeput, maar nog steeds inburgeringsplichtig zijn. Gemeenten zullen inburgeraars die tot deze doelgroep behoren begeleiden. Gemeenten gaan zelf over de wijze van invulling van de begeleiding. Via een decentralisatie-uitkering worden middelen aan gemeenten beschikbaar gesteld voor begeleiding en het in een beperkt aantal gevallen financieel ondersteunen van ELIPs bij het betalen van extra cursussen of examengelden. De ELIPs-groep is in de praktijk afgebakend als:

"inburgeringsplichtige asielmigranten onder de Wet inburgering 2013 die nog niet aan de inburgeringsplicht hebben voldaan maar wel:

- € 9.500 hebben verbruikt van hun lening (ongeacht de termijn) of;
- € 7.500 hebben verbruikt van hun lening en waarvan de inburgeringstermijn binnen 12 maanden afloopt."

De middelen worden over gemeenten verdeeld op basis van het aantal ELIPs zoals volgt uit deze definitie, gemeten op basis van DUO-cijfers per 1 januari van het jaar. Voor 2021 wordt via deze circulaire een bedrag van € 3,428 miljoen beschikbaar gesteld. Over de bedragen voor de jaren 2022 – 2026 volgt meer informatie in de meicirculaire 2022.

### 3d. Impuls integraal werken

Als onderdeel van het versterken van de gemeentelijke dienstverlening stelt het kabinet € 36 miljoen in 2021, € 6 miljoen in 2022 en € 3 miljoen in 2023 beschikbaar, waarmee gemeenten een impuls kunnen geven aan het ontwikkelen van een integrale dienstverlening. Voor de aanpak van meervoudige problematiek in het sociaal domein krijgen gemeenten incidenteel deze extra middelen om methoden voor integraal werken te ontwikkelen en geleerde lessen beter met elkaar te delen.

### 3f. Kwaliteitsborging bouw- en woningtoezicht

Op 1 juli 2022 treedt naar verwachting de nieuwe Wet kwaliteitsborging (Wkb) voor het bouwen in werking. De wet gaat gefaseerd in. Er wordt gestart met de eenvoudigere bouwprojecten, daarna volgen eventueel de meer complexere projecten. De Wkb heeft als doel de bouwkwaliteit en het bouwtoezicht te verbeteren door inschakeling van private kwaliteitsborgers. Onder de Wkb zullen kwaliteitsborgers zorgdragen voor het voldoen aan de bouwtechnische regels. Deze taken vervallen hiermee bij gemeenten die overigens wel het bevoegd gezag blijven houden. Tegelijkertijd wijzigen bepaalde taken en krijgen gemeenten er extra taken bij, zoals registratie en beoordeling van de Wkb-meldingen. Hieronder vallen onder andere bouwmeldingen en gereed meldingen en informatieverstrekking van de start en einde van bouwwerkzaamheden. Voor de noodzakelijke voorbereidingen die de gemeenten nog moeten treffen tot de inwerkingtreding van de Wkb ontvangen gemeenten in 2021 een initiële bijdrage van € 10 miljoen.

#### 4c. Inburgering

Aan de integratie-uitkering Inburgering wordt voor 2021 € 6,008 miljoen toegevoegd voor de kosten die gemeenten maken voor informatievoorziening in voorbereiding op het nieuwe inburgeringsstelsel (Veranderopgave Inburgering; VOI). In het bestuurlijk overleg van oktober 2021 zijn tussen het ministerie van SZW en de VNG afspraken bekrachtigd over de incidentele vergoeding die gemeenten ontvangen voor de kosten die zij maken voor de ICT-voorzieningen die gereed moeten zijn op 1 januari 2022. Het betreft hier de kosten die gemeenten maken voor de ontwikkeling naar het zogenoemde Plateau 1 van de informatievoorziening. De middelen worden beschikbaar gesteld voor het inrichten van hun eigen ICT-landschap en de bijbehorende werkzaamheden zoals het opleiden van medewerkers, het aanpassen van werkprocessen en de noodzakelijke aanpassing of aanschaf van een softwaresysteem.

Voor de verdeling van de middelen zijn de gemeenten verdeeld in vier categorieën: G4-gemeenten (>250.000 inwoners), grote gemeenten (100.000-250.000 inwoners), middelgrote gemeenten (20.000-100.000 inwoners) en kleine gemeenten (<20.000 inwoners).



4d. Participatie Wsw (corona-compensatie)

Eerder heeft het kabinet de gemeenten, voor de periode van 1 maart tot 31 december 2020, € 140 miljoen verstrekt voor het opvangen van de exploitatietekorten van de Sociale Werkbedrijven. Het kabinet stelt voor dit zelfde doel aanvullend € 45 miljoen beschikbaar voor de periode van 1 januari 2021 tot 1 oktober 2021. Het bedrag is toegevoegd aan de integratie-uitkering Participatie, via een verhoging van de Rijksbijdrage Wsw. In de septembercirculaire 2021 was reeds een bedrag van € 35 miljoen aangekondigd. Daar is de gereserveerde € 10 miljoen, waarover ook wordt gesproken in de septembercirculaire 2021, aan toegevoegd. Hiermee is ook het laatste gedeelte van de aangekondigde steun verleend.

<b>Algemene uitkering/ Gemeentefonds 2022</b>			
	<b>Grootboek/budget</b>	<b>Mutatiebedrag</b>	<b>Gevolgen voor begrotings-saldo 2022</b>
1.	Bijstelling uitkeringsbasis	112.845	112.845
2.	Taakmutaties:		
	a. Salarislasten zorgdomein (jeugd)	98.989	98.989
	b. Salarislasten zorgdomein (Wmo)	135.054	60.054 <sup>b)</sup>
	<b>c. Robuust rechtbeschermingssysteem</b>	<b>62.000</b>	<b>0</b> <sup>b)</sup>
	d. Versterking ondersteuning wijkteams	120.000	0 <sup>b)</sup>
	<b>e. Impuls integraal werken</b>	<b>14.340</b>	<b>0</b> <sup>b)</sup>
	<b>f. Systeemleren</b>	<b>15.000</b>	<b>0</b> <sup>b)</sup>
3.	Decentralisatie-uitkeringen:		
	a. Gemeenteraadsverkiezingen (coronacomensatie)	73.565	0 <sup>b)</sup>
	<b>Totaal 2022</b>	<b>631.793</b>	<b>271.888</b>
	<b>Per saldo voordeel decembercirculaire 2021</b>		<b>271.888</b>

<sup>b)</sup> om tijdig over deze budgetten te kunnen beschikken zal een raadsvoorstel opgesteld worden (begrotingswijziging).

**Toelichting mutaties GF decembercirculaire 2021 voor het jaar 2022**

De mutaties voor de jaren 2022 t/m 2025 worden middels een separaat raadsvoorstel (waarbij ook de resultaatbestemming 2021 van de budgetten 2021 uit de decembercirculaire 2021 worden meegenomen) eerder beschikbaar gesteld.

2a. / 2b. Salarislasten zorgdomein

De Tweede Kamer heeft op 16 september 2021 de motie Hijink/Bikker aangenomen over het vrijmaken van extra financiële middelen voor zorgsalarissen. Bij de brief van 23 september jl.<sup>17</sup> heeft het kabinet aangegeven een bedrag van € 675 miljoen beschikbaar te stellen om de zorgsalarissen in het midden van het loonebouw extra te verhogen. Het kabinet stelt vanaf 2022 structureel € 94 miljoen beschikbaar aan gemeenten, omdat zij de financiële middelen hebben om de stijging van de zorgsalarissen in het sociaal domein mogelijk te kunnen maken.

Het grootste deel van deze € 94 miljoen, € 80 miljoen, landt in de algemene uitkering. Dit wordt verdeeld via het subcluster Jeugdhulp, subcluster Wmo 2015 en subcluster Wmo - huishoudelijke hulp. De verdeling van de € 80 miljoen tussen deze drie subclusters vindt naar rato van de omvang van de clusters plaats. Hierbij zijn de budgetten uit de decentralisatie-uitkeringen Vrouwenopvang en Maatschappelijke opvang meegewogen bij het subcluster Wmo 2015. Bij het subcluster Jeugdhulp is de integratie-uitkering voogdij en 18+ meegewogen.

Het overige structurele bedrag van € 14 miljoen zullen gemeenten in het voorjaar bij de verwerking van de reguliere loon- en prijsbijstelling voor Beschermd Wonen ontvangen.<sup>18,19</sup>

Toelichting 2c, 2d, 2e en 2f: zie toelichting bij 2021.

3a. Gemeenteraadsverkiezingen 2022 (coronacompensatie)

Het kabinet stelt € 30,38 miljoen voor 2022 beschikbaar om gemeenten te compenseren voor de extra kosten die zij moeten maken bij het organiseren van de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2022 gezien de huidige epidemiologische situatie. De extra kosten hangen onder meer samen met het huren van locaties en het inhuren van stembureauleden voor het vervroegd stemmen op de maandag en dinsdag voorafgaand aan de reguliere dag van stemming, met aanvullende kosten voor de inrichting van stemlokalen, en met het mogelijk moeten huren van alternatieve locaties die in de coronacrisis beter geschikt zijn om als stemlokaal in te richten. Het bedrag wordt uitgekeerd in de vorm van een decentralisatie-uitkering en verdeeld op basis van het aantal kiesgerechtigden per gemeente. Daarbij is een gedifferentieerd bedrag per kiesgerechtigde naar gemeenteomvang gehanteerd.

<b>Algemene uitkering/ Gemeentefonds 2023 t/m 2025</b>						
<b>Grootboek/budget</b>	<b>Mutatiedrag 2023</b>	<b>Gevolgen voor begrotings-saldo 2023</b>	<b>Mutatiedrag 2024</b>	<b>Gevolgen voor begrotings-saldo 2024</b>	<b>Mutatiedrag 2025</b>	<b>Gevolgen voor begrotings-saldo 2025</b>
1. Taakmutaties:						
a. Salarislasten zordomein (jeugd)	101.000	0	101.000	0	101.000	0
b. Salarislasten zordomein (Wmo)	137.000	0	137.000	0	137.000	0
c. Robuust rechtbeschermingssysteem	72.000	0	72.000	0	72.000	0
d. Versterking ondersteuning wijkteams	126.000	0	126.000	0	126.000	0
e. Impuls integraal werken	9.000	0	0	0	0	0
f. Systemeren	15.000	0	15.000	0	15.000	0
<b>Totalen 2023 tm 2025</b>	<b>460.000</b>	<b>0</b>	<b>451.000</b>	<b>0</b>	<b>451.000</b>	<b>0</b>
<b>Per saldo voordeel decembercirculaire 2021</b>		<b>0</b>		<b>0</b>		<b>0</b>